

торкнулися тільки обмеженого кола населення, та навіть в ісламських країнах певна частина їх громадян не користується послугами ісламських банків.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ ТА ЛІТЕРАТУРИ:

1. Islamic Finance: A Catalyst for Shared Prosperity? Global Report on Islamic Finance. 2016. – Jeddah: Islamic Research and Training Institute (IRTI). – 2016. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.irti.org/English/Research/Documents/IES/191.pdf#page=93>
2. Islamic Development Bank, IsDB [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.isdb-pilot.org>
3. Отчёт о конкурентоспособности исламских банков в международной банковской системе за 2014–2017 гг. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: [Islamic-Banking-Competitiveness-Report-2017-rus.pdf](#)
4. Мусаев Р.А., Магомедова Ю.Д. Развитие исламских финансовых институтов в современных условиях / Р.А. Мусаев, Ю.Д. Магомедова // Экономическая наука и развитие университетских научных школ. Сборник статей. – М.: РГ-Пресс. – 2016. – С.1242-1249.

Шановал А. В., к.е.н. Бабанська О.В.

Одесский национальный университет имени И. И. Мечникова

НОВІТНІ ФОРМИ ТРАНСКОРДОННОГО СПІВРОБІТНИЦТВА

В умовах глобалізації відбувається співпраця між країнами заради покращення економічних та соціальних показників в цілому. Внаслідок цього виникає потреба у взаємодії периферійних районів країн для пропорційного розвитку. Особливо це характерно для країн Європейського Союзу (ЄС).

Один із напрямів міжнародної співпраці між регіонами, між територіями є транскордонна співпраця, яка являє форму існування міжнародних регіональних відносин двох чи більше суб'єктів для досягнення взаємовигідних цілей, розвитку економічного середовища при певній синергетичній спрямованості. [1]

Більшість фахівців розглядають транскордонне співробітництво (ТКС) з точки зору традиційних форм (наприклад, єврорегіони), але сьогодні потребують розвитку нові форми, які базуються на підвищенні конкурентоспроможності периферійних регіонів. Тобто їх основною метою має бути прискорення темпів зростання шляхом об'єднання зусиль учасників, що забезпечують конкурентні переваги для прикордонних регіонів [2].

Найбільш поширеною новітньою організаційною формою транскордонного співробітництва сучасності є транскордонні кластери. Транскордонні кластери можна визначити як кластер, який формується на основі групи незалежних компаній та установ, що розташовані в прикордонних регіонах [3]. Таким чином, подальший розвиток і покращення операційної ефективності від кластерів сприятиме відродженню економічної діяльності та стимулюванню економічного зростання, що призведе до узгодження соціально-економічних показників та конкурентоспроможності регіонів до європейських стандартів.

Водночас уваги заслуговують й такі форми транскордонних економічних систем, як транскордонні енерговиробничі цикли. Вони репрезентують співвідношення виробничих відносин, пов'язаних з поєднанням енергії та ресурсів економічної сировини у транскордонному економічному просторі заради максимізації коефіцієнту вигод шляхом використання наявних переваг.

Поряд з цим, до новітніх форм кооперації у межах ТКС також варто віднести транскордонні промислові зони, транскордонні інноваційні проекти, транскордонні промислові парки. Транскордонні промислові зони сприяють розвитку транскордонного

бізнесу шляхом розвитку високого рівня логістики та диверсифікації транскордонних ринків завдяки вертикальній інтеграції виробництва [2]. Політика впровадження цієї форми дозволяє збільшувати кількість робочих місць, інтегрувати інноваційні системи та ефективно використовувати наявні ресурси у периферійних зонах. Ініціювання створення транскордонних промислових парків разом зі сприянням регіональної інноваційної діяльності з метою формування певного типу периферійних структур у прикордонних регіонах відіграють роль бізнес-інкубаторів. Діяльність останніх полягає у створенні нових інноваційних проектів, їх апробації з боку обох суб'єктів по різні сторони кордону з метою подвоєння отримання вигід від локальної співпраці.

Таким чином можна відзначити, що основними причинами виникнення нових форм транскордонного співробітництва варто вважати максимізацію можливих вигід при ліквідації розбіжностей між регіонами по обидва боки кордону. Підвищення економічного, соціального рівнів розвитку в цілому та реалізація конкретної проектною пропозиції слід вважати основними цілями представлених форм ТКС.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ ТА ЛІТЕРАТУРИ:

1. Мікула Н. Розвиток нових форм транскордонного співробітництва / Н. Мікула, Є. Матвеев // Економіст. – 2011. – № 5. – С. 20-23.
2. Коваленко С. Концепція транскордонних кластерних систем в контексті розвитку технологічного укладу. / С. Коваленко // Вісник ТНЕУ. – 2014. – № 3. – С. 100-112.
3. Добрева Н. Основні напрями розвитку транскордонних кластерів в Україні. / Н. Добрева // Ефективність державного управління – 2013. – вип. 34. – С. 246-253.

*Санюк К. І., к.е.н. Войнова Є. І.
Одеський національний університет імені І. І. Мечникова*

ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ ЄДИНОГО СТРАХОВОГО РИНКУ ЄС

На сьогоднішній день страховий ринок країн ЄС займає друге місце на світовому ринку послуг. Успішне функціонування цього ринку є результатом складного процесу інтеграції, який супроводжувався деякими труднощами. Аналіз виникаючих проблем і способи їх вирішення зможуть слугувати практичною базою для подібних інтеграційних об'єднань.

З одного боку схожість економічних структур західноєвропейських країн і геополітична обстановка, що склалася в повоєнній Західній Європі сприяли розвитку інтеграційних процесів. Однак наявність страхового законодавства в кожній країні-учасниці, існування значних розбіжностей в страхових системах були стримуючими факторами. В такому випадку Європейське законодавство розробило план, згідно якому були встановлені три покоління директив, які мали закласти початок злиття європейського страхового ринку. Директиви першого покоління 1973 р. містили в собі визначення страхових ризиків та їх класифікація, для узагальнення єдиного поняття для всіх учасників. Послідуючі директиви обґрунтовували критерії створення ліцензій, постановили органи нагляду і визначали свободу ведення страхової діяльності на території інших країн-учасниць [1]. Реформа законодавства слугувала поштовхом до радикальної трансформації європейського страхового ринку. Утвердження директивами правила єдиної ліцензії значно сприяло зниженню бар'єрів входу на ринок в менш розвинених країнах. Нова система регулювання полегшила і прискорила процес проникнення і злиття міжнародних компаній. Це дозволило створити практично однорідний з правової точки зору загальноєвропейський страховий ринок. Але практично реалізація цього плану розширила можливості страхової галузі лише у близьких до ступені економічного розвитку країн як Франція, Бельгія, Нідерланди, Німеччина. Країни ж Центральної та Східної Європи, приєднані в 2000-х роках, зіткнулися з труднощами у вигляді державної монополізації страхового ринку і необхідністю ліквідації існуючих